

Notat om komitésag til Folketingets Europaudvalg

Dato

2. marts 2016

Kommissionens forslag om forordning der implementerer Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 714/2009 af 13. juli 2009 for så vidt angår drift af elsystemet

1. Resumé

Kommissionen fremsatte forslag til forordning om drift af elsystemet d. 23. februar 2016. Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 6 og 8 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 714/2009 af 13. juli 2009 om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling med henblik på at sikre et fuldt fungerende indre marked for elektricitet. Forslaget er sat til afstemning på et møde i Udvalget for grænseoverskridende elektricitet d. 9. marts 2016. Afgørelsen træffes efter forskriftsproceduren med kontrol.

Forslaget etablerer et regelsæt for driften af det europæiske elsystem, herunder koordinering mellem systemoperatører, ansvar- og rollefordeling mellem systemoperatører og andre aktører samt udveksling af information mellem parterne. Forslaget angiver også minimumskrav til kvaliteten i driften, driftsreserver, driftsprocedurer, driftsplanlægning, træning af operatører samt håndtering af driftsforstyrrelser. Regelsættet har til formål at sikre, at de europæiske systemoperatører understøtter det indre marked for energi ved at varetage en sikker drift af det europæiske elsystem samt at fremme gennemsigtighed og lige vilkår for alle aktører.

Det vurderes, at forslaget hovedsageligt omfatter en formalisering af de allerede eksisterende nationale forskrifter for systemdrift. Nye og ændrede krav forventes kun at omfatte mindre tilpasninger af Energinet.dks eksisterende forskrifter. Forslaget betyder, at Danmark afgiver muligheden for at kunne lempe tekniske krav til danske aktører, men en formalisering af reglerne på tværs af EU forventes overordnet set at være gavnligt for danske aktører, idet det vil fremme lige vilkår for alle aktører i det indre marked, forhindre anvendelse af markedsforvridende foranstaltninger i systemdrift samt fremme konkurrencen i det indre marked.

Forslaget forventes ikke at have væsentlige økonomiske konsekvenser, idet forordningen hovedsageligt omfatter en formalisering af eksisterende regler og minimumskrav.

**Energi-, Forsynings- og
Klimaministeriet**

Stormgade 2-6
1470 København K

T: +45 3392 2800
E: efkm@efkm.dk

www.efkm.dk

Den danske regering støtter initiativer, som kan sikre rette prissignaler og kan fremme yderligere sammenkobling af markederne. I denne sammenhæng anser regeringen udvikling og implementering af fælles tekniske forskrifter som afgørende for at øge den grænseoverskridende handel, fremme konkurrencen i energisektoren og som bidrag til at færdiggøre de regionale markedskoblingsprocesser. Regeringen agter derfor at stemme for forslaget.

Forslaget til forordning vil, hvis det vedtages, være direkte gældende i Danmark og skal ikke implementeres i dansk lovgivning.

2. Baggrund

Kommissionen fremsatte d. 23. februar 2016 udkast til en forordning omhandlende fælles regler og minimumskrav til drift af elsystemet.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 6 og 8 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 714/2009 af 13. juli 2009 om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling.

Forslaget behandles i en forskriftsprocedure med kontrol i Udvalget for Grænseoverskridende Elektricitet og forventes at blive sat til afstemning på et møde den 9. marts 2016.

Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget, eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i udvalget, forelægger Kommissionen sagen for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 2 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen.

3. Formål og indhold

For at kunne sikre velfungerende elektricitetsmarkeder i EU, er det væsentligt, at der etableres fælles regler for systemdrift, der sikrer, at de europæiske transmissionssystemoperatører i medlemsstaterne driver elsystemet på en måde, der understøtter det indre marked for elektricitet. Forskelle i standarder for driftssikkerhed, -funktion og -planlægning anvendt af transmissionssystemoperatører mellem medlemsstaterne kan medføre konkurrenceforvridning.

Forordningen har til formål at definere et harmoniseret regelsæt, som danner en klar juridisk ramme for systemdrift på tværs af Europa. Fælles regler for systemdrift forventes at fremme grænseoverskridende handel, bidrage til at sikre elforsynings-sikkerheden, facilitere udveksling af nødvendig information mellem transmissions-

systemoperatører, netvirksomheder og markedsaktører samt at bidrage til en effektiv integration af vedvarende energi. Herudover bidrager de fælles regler til en mere effektiv anvendelse af det overordnede elnet og øget konkurrence til fordel for forbrugere.

Forordningen indeholder:

- minimumskrav og principper for driftssikkerhed
- regler for koordinering og udveksling af data mellem transmissionssystemoperatører og mellem transmissionsoperatører og brugere af det overordnede elnet i driftsplanlægning og i selve driftstimen
- regler og minimumskrav for træning og certificering af driftspersonale
- minimumskrav for planlægning af driftsstatus for anlæg
- regler for etablering af en fælles ramme for frekvenskontrol og reserver på tværs af medlemslande

Forslaget implementeres bl.a. ved, at transmissionssystemoperatørerne får beføjelser til at fastsætte en lang række metoder og procedurer til at sikre en stabil og effektiv drift af elsystemet, der tillader en tættere integration af elsystemerne i medlemsstaterne. For at sikre gennemsigtighed i implementeringen af forordningen skal metoder og procedurer godkendes af den relevante nationale myndighed, inden de kan implementeres i praksis.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Parlamentet vil i overensstemmelse med komité-proceduren udtale sig, efter at Udvalget for Grænseoverskridende Elektricitet har stemt om forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Idet forslaget er en gennemførelsesforanstaltning til en allerede vedtaget retsakt, er det regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

BEK nr. 891 af 17/08/2011, Bekendtgørelse om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v. tildeler Energinet.dk beføjelser til at udarbejde forskrifter for benyttelsen af det kollektive elforsyningsnet, samt at udarbejde kriterier for opretholdelsen af en rimelig grad af driftssikkerhed i transmissionsnettet. Energinet.dk har i den forbindelse udstedt tekniske forskrifter, der regulerer, hvordan aktørerne skal agere og optræde i elsystemet.

De foreslåede minimumskrav og regler i Kommissionens forslag vurderes hovedsageligt at være en formalisering af de eksisterende forskrifter, der allerede anvendes i det danske elsystem.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget til forordningen vil, hvis det vedtages, være direkte gældende i Danmark og skal ikke implementeres i dansk lovgivning. Imidlertid stiller Energinet.dk's gældende tekniske forskrifter i Danmark lignende regler og krav til benyttelsen af det kollektive elforsyningsnet samt til opretholdelsen af driftssikkerhed i det danske transmissionsnet. Nye og ændrede krav forventes kun at omfatte mindre tilpasninger af Energinet.dk's eksisterende forskrifter.

Energinet.dk bibeholder retten til at formulere metoder og procedurer til at implementere de forslåede regler og krav. Godkendelsen af metoder og procedurer gennemføres af de ansvarlige nationale myndigheder.

Det vurderes, at forslaget hovedsageligt indebærer en formalisering af eksisterende krav og regler i Energinet.dk's tekniske forskrifter.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget forventes ikke at få væsentlige økonomiske konsekvenser, idet forordningen hovedsageligt omfatter en formalisering af eksisterende regler og minimumskrav.

Forslaget har til formål at fjerne handelsbarrierer i det europæiske elsystem, hvilket forventes at være til gavn for danske forbrugere grundet øget konkurrence.

Forslaget betyder, at Danmark afgiver muligheden for at kunne lempe tekniske krav til danske aktører, men en formalisering af reglerne på tværs af EU forventes overordnet set at være gavnligt for danske aktører, idet det vil fremme lige vilkår for alle aktører i det indre marked, forhindre anvendelse af markedsforvridende foranstaltninger i systemdriften samt fremme konkurrencen i det indre marked.

Andre konsekvenser

Det vurderes, at forslaget ikke har andre konsekvenser.

8. Høring

Energinet.dk har været i løbende dialog med danske markedsaktører om forslaget. Det er bl.a. sket på Energinet.dk's aktørfora, hvor aktørerne fik mulighed for at diskutere og kommentere forslaget fra Kommissionen. Løbende udkast til forslaget har også været publiceret på Energinet.dk's hjemmeside. Energinet.dk har ikke modtaget bemærkninger til forslaget.

Forslaget har været i høring i Specialudvalget for Energi, Forsyning og Klima. Her har Vedvarende Energi og Dansk Energi afgivet svar.

Vedvarende Energi anfører, at der bør indføres minimumsgrænser for elproducenter og distributionsnetoperatører (DSO) med hensyn til de krav, som en TSO eller en transmissionstilkoblet DSO kan pålægge dem. De mindste elproducenter og distributionsnet, f.eks. med kapaciteter under 100 kW, bør undtages fra krav, med mindre helt særlige forhold taler for det. For andre små elproducenter og distributionsnet, f.eks. under 10 MW, skal kravene afpasses i forhold til deres størrelse. Derved skal det sikres, at denne forordning ikke kan bruges til at skabe eller bevare hindringer for lokal udbygning med vedvarende energi og lokal organisering af elforsyning.

Dansk Energi anfører, at de fuldt ud støtter princippet i artikel 4, stk. 2, punkt D om markedsbaserede mekanismer til tilvejebringelse af ydelser for netværkssikkerhed og stabilitet. Dette er et vigtigt princip, som generelt bør følges. Skulle princippet undtagelsesvist findes utilstrækkeligt, er det centralt, at transmissionssystemoperatører solidarisk kompenserer for omkostninger, som private deltagere i markedet har til at levere stabilitet og sikkerhed. Dette indbefatter variable og faste omkostninger, afskrivninger og afkast på investeret kapital.

Dansk Energi anfører, at den seneste version af forordningen er væsentligt bedre end tidligere versioner. Det er imidlertid vigtigt, at myndighederne følger implementeringen tæt, for at undgå at aktørerne pålægges unødige omkostninger. Dansk Energi anfører for så vidt angår punkt 6 i nærværende notat, at Energinet.dk's praktiske udmøntning af krav til udveksling af realtidsdata og planer vil være afgørende for, hvorvidt der kun er tale om en formalisering af de eksisterende forskrifter. F.eks. kommer forordningen til at gælde for eksisterende distributionsnet, produktions- og forbrugsanlæg, hvorfor den praktiske udmøntning kan medføre, at datakommunikationen til størstedelen af anlæggene skal ombygges. I dag varetager Energinet.dk opgaven med at udarbejde planer for de mindre produktionsanlæg. Hvis netselskaberne skulle blive pålagt at levere disse planer, vil administrationen blive fordyret betragteligt.

Endvidere anfører Dansk Energi for så vidt angår punkt 7 i nærværende notat, at den praktiske udmøntning af forslaget kan få økonomiske konsekvenser. Hvorvidt der kun er tale om en formalisering af de eksisterende forskrifter afhænger meget af Energinet.dks praktiske udmøntning af udveksling af realtidsdata og planer. Forslaget kommer også til at gælde for eksisterende distributionsnet, produktions- og forbrugsanlæg, hvorfor den praktiske udmøntning kan medføre betydelige omkostninger. Hvis ansvaret for udarbejdelse af planerne skulle blive overført fra Energinet.dk til netselskaberne, vurderes dette at kræve 120-180 årsværk.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke specifikt kendskab til andre landes holdninger til forslaget, men det forventes, at et flertal vil stemme for forslaget.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter et velfungerende liberaliseret indre marked for energi med det sigte at reducere energiomkostningerne for virksomhederne og forbrugerne samt at sikre en omkostningseffektiv integration af vedvarende energi og øget energiforsyningsikkerhed.

Den danske regering støtter initiativer, som kan sikre de rette prissignaler og kan fremme yderligere sammenkobling af markederne. I denne sammenhæng anser regeringen udvikling og implementering af fælles tekniske forskrifter som afgørende for at øge den grænseoverskridende handel, fremme konkurrencen i energisektoren og færdiggøre de regionale markedskoblingsprocesser.

Regeringen agter derfor at stemme for forslaget.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.